

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ВНАУ

« ____ » _____ 2015 р.

протокол № ____

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ
АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ
У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у Вінницькому національному аграрному університеті (далі – Положення) розроблене відповідно до ст. 32 ЗУ «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, де зазначено, що вищі навчальні заклади зобов'язані вживати заходів, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності а також відповідно до Цивільного кодексу України, ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII, інших нормативних документів та Статуту Вінницького національного аграрного університету.

1.2. Це Положення розроблене з метою запобігання, поширення та виявлення академічного плагіату в наукових роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів та форм навчання, аспірантів, докторантів; підвищення рівня культури щодо етичного використання результатів досліджень; розвитку навичок коректної роботи з джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійної та індивідуальної творчої роботи при створенні авторського твору та відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

2. Визначення понять

2.1. Автор – фізична особа, результатом творчої праці якої є представлений твір (ст. 1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

2.2. Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у вищому навчальному закладі на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (ст. 1 ЗУ “Про вищу освіту” від 01.07.2014 № 1556-VII).

2.3. Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових

носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному web-сайті університету (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, автореферат і рукопис дисертації (дисертаційна робота), дипломна робота, курсова робота чи проект, реферат, есе, контрольна робота, тощо).

2.4. Оприлюднення (розкриття публіці) твору – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо (ст. 1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

2.5. Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

2.6. Плагіат академічний – навмисне відтворення здобувачем вищої освіти у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на автора (ст. 69 ЗУ “Про вищу освіту” від 01.07.2014 № 1556-VII).

Різновиди плагіату:

- видання виконаної роботи іншого автора за свою без внесення в неї жодних змін та належного оформлення цитування;
- копіювання значної частини чужої роботи в свою без внесення в запозичене жодних змін та належного оформлення цитування;
- представлення суміші власних та запозичених аргументів без належного цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;
- компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання із різних джерел без внесення в нього правок, посилань на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

2.7. Цитата – порівняно короткий уривок з наукового, методичного або

будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження, зафіксувати аналогічні рішення для подальшої модернізації, продемонструвати попередні результати досліджень інших авторів або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні. (ст. 1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

3. Профілактичні заходи щодо запобігання та виявлення плагіату

3.1. Науково-педагогічні працівники університету, співробітники, що здійснюють науково-методичну діяльність, здобувачі вищої освіти всіх рівнів та форм навчання, аспіранти та докторанти, беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загально прийнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених в цьому положенні.

3.2. Всі науково-методичні праці викладачів та здобувачів вищої освіти підлягають публікації в репозиторії університету.

3.3. З метою стимулювання здобувачів вищої освіти усіх форм навчання до самостійного виконання письмових робіт у Вінницькому національному аграрному університеті є обов'язковими такі заходи:

- захист дипломних робіт здійснюється публічно;
- дипломні роботи (проекти) здобувачів вищої освіти публікуються у спеціальному розділі репозиторію університету;
- результати дипломних робіт підлягають обговоренню на наукових конференціях та можуть бути представлені у вигляді тез / наукових статей в університетських та інших наукових виданнях;
- результати наукових досліджень систематично заслуховуються на засіданнях кафедр, науково-методичних семінарах, засіданнях наукових студентських гуртків, товариств молодих вчених, круглих або дискусійних столів.

3.4. Профілактика плагіату в університеті здійснюється шляхом:

- публікації науково-методичних праць викладачів та здобувачів вищої освіти в репозиторії університету;

- формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на матеріали, використані у письмових роботах;

- запровадження на факультетах спеціальних занять з основ наукового письма та дослідницької роботи, на яких акцентувати увагу на коректному використанні у письмових роботах інформації з інших джерел та уникнення плагіату, правилах опису джерел та оформлення цитувань;

- розміщення цього Положення та інших документів щодо запобігання та виявлення плагіату на офіційному сайті університету.

3.5. Науковим керівникам в обов'язковому порядку ознайомити із цим Положенням здобувачів вищої освіти та на всіх етапах виконання дипломних робіт контролювати й попереджувати факти плагіату.

3.6. Завідувачам кафедр в обов'язковому порядку ознайомити із цим Положенням науково-педагогічний персонал та співробітників, що займаються науково-методичною діяльністю.

4. Порядок застосування системи «Anti-Plagiarism»

4.1. Усі письмові роботи виконуються здобувачами вищої освіти самостійно під керівництвом наукового керівника. Оформлення письмової роботи має відповідати вимогам щодо її написання згідно з методичними вказівками, розробленими і затвердженими в університеті.

4.2. Наукові керівники розміщують дипломні роботи (проекти) у спеціальному розділі «персонального кабінету викладача» «Мій репозиторій» - «Документи» для подальшого надання робіт до відділу функціонування та удосконалення обслуговуючих навчальних програм для перевірки письмових робіт системою «Anti-Plagiarism» згідно інструкції (додаток 2).

4.3. При наданні на кафедрі / науковому керівнику письмової роботи студенти усіх форм навчання, письмові роботи яких підлягають перевірці системою «Anti-Plagiarism», заповнюють і підписують заяву за встановленою формою (додаток 1), якою підтверджується факт відсутності в письмовій роботі запозичень з друкованих та електронних джерел третіх осіб, не підкріплених відповідними посиланнями, та факт проінформованості про можливу відповідальність у випадку виявлення плагіату. Відмова у належному заповненні

та підписанні заяви автоматично тягне за собою недопущення письмової роботи до захисту.

4.4. Співробітники відділу функціонування та удосконалення навчальних обслуговуючих програм вводять текст роботи в систему «Anti-Plagiarism» та перевіряють її на наявність плагіату.

4.5. Після перевірки на плагіат відділом функціонування та удосконалення навчальних обслуговуючих програм здобувачу освітнього рівня надається довідка щодо результатів перевірки (додаток 3). Довідка формується протягом 5 днів після опублікування роботи в репозиторії університету.

4.6. Довідка додається до дипломної роботи до попереднього захисту та є обов'язковим документом для допуску роботи до захисту.

5. Вимоги до електронного варіанту письмової роботи

5.1. Перевірка письмових робіт на наявність плагіату проводиться на основі представленого електронного варіанту, опублікованому у персональному кабінеті викладача (наукового керівника) згідно з інструкцією (додаток 2). Письмова робота представляється повністю, починаючи з титульного аркушу і закінчуючи додатками в pdf-форматі.

6. Критерії оцінювання плагіату в письмових роботах

6.1. Максимальний збіг з однією роботою не повинен перевищувати межу 30-40%. У випадку типових дипломних (кваліфікаційних робіт спеціаліста та магістра, та інших проектів межа максимального збігу з однією роботою не повинна перевищувати 50%. Класифікацію робіт здійснює керівник та підтверджує це на засіданні кафедри (надає витяг з протоколу засідання кафедри).

6.2. Наявність помилок у роботі не повинна перевищувати межу 20%. У разі використання специфічних термінів, що не можуть бути в словниках, межа помилок може досягати 30% (визначає керівник, підтверджує наявність специфічних термінів на засіданні кафедри та надає витяг з протоколу).

7. Відповідальність за плагіат

7.1. Науково-педагогічні працівники, що публікують наукові та методичні праці, несуть особисту відповідальність за коректну роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загальноприйнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених у цьому Положенні.

7.2. Здобувачі вищої освіти (студенти всіх курсів та форм навчання далі – студенти (студент)), аспіранти несуть відповідальність за подання письмової роботи для перевірки системою «Anti-Plagiarism», у порядку визначеному даним Положенням.

7.3. Науковий керівник несе відповідальність за перевірку роботи у встановлені строки, прийняття рішення щодо доопрацювання та повторну перевірку на плагіат, а також про допуск роботи до попереднього захисту.

7.4. Виявлення факту академічного плагіату (компіляції) у письмових роботах можливе на етапі опублікування робіт у репозиторії університету.

7.5. У випадку виявлення низького відсотку оригінальності у творах здобувача вищої освіти (на підставі довідки), науковий керівник попереджає про це автора та ініціює рішення про недопущення його роботи до захисту та відправку матеріалів на доопрацювання, а у разі незгоди автора – інформує службовою запискою декана факультету, на якому навчається студент.

7.6. Факт академічного плагіату у творах студентів може бути констатований комісією, створеною розпорядженням декана факультету, а у творах науково-педагогічних працівників, здобувачів наукового ступеня – комісією, створеною на підставі розпорядження проректора з наукової роботи.

8. Порядок подання апеляції та її розгляд

8.1. У випадку незгоди з висновком (довідкою) відділу функціонування та удосконалення обслуговуючих навчальних програм щодо виявлення факту плагіату (компіляцій) у творі, автор має право у триденний термін з моменту виявлення плагіату, подати письмову апеляційну заяву на ім'я проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи.

8.2. Для розгляду апеляційної заяви здобувача вищої освіти створюється

апеляційна комісія, персональний склад якої формується розпорядженням проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи з найбільш досвідчених та авторитетних викладачів відповідних кафедр (загальний склад не більше 5 осіб). Секретарем комісії призначається працівник навчально-наукового центру університету.

8.3. Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту виходу розпорядження проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи про створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання заявник попереджається щонайменше за два дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається за його відсутності.

8.4. У випадку необхідності отримання додаткової уточнюючої інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів з розривом не більше трьох робочих днів.

8.5. Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, твір якої розглядається апеляційною комісією.

8.6. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь». Висновки апеляційної комісії щодо академічного плагіату (копіляцій) у творах здобувачів вищої освіти зберігаються у деканатах, у творах науково-педагогічних працівників в навчально-науковому центрі.

9. Прикінцеві положення

9.1. Положення набуває чинності з моменту його затвердження на Вченій раді університету.

ЗАЯВА

щодо самостійності виконання письмової роботи

Я, П. І. Б., студент (форма навчання, факультет, курс, група) заявляю: моя письмова робота на тему (назва роботи), виконана самостійно і в ній не міститься елементів плагіату. Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, а також із захищених раніше письмових робіт, кандидатських і докторських дисертацій мають відповідні посилання. Я ознайомлений(а) з діючим Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску письмової роботи до захисту та застосування дисциплінарних заходів.

Дата

Підпис

ІНСТРУКЦІЯ

щодо порядку подання робіт для перевірки системою «Anti-Plagiarism»

Для реалізації положення про запобігання та виявлення академічного плагіату:

1. Здобувач вищої освіти (студент), у встановлений термін (за 10 днів до попереднього захисту), надає письмову роботу в електронному вигляді (формат – *.pdf) науковому керівнику.

2. Опублікування письмових робіт здійснюється науковим керівником на сайті <http://socrates.vsau.org> у «Персональному кабінеті викладача» в розділі «Мій репозиторій – Документи».

3. Протягом 5 днів з дня опублікування відбувається перевірка роботи системою «Anti-Plagiarism». Результати перевірки (довідка) надсилаються на електронну пошту наукового керівника. Роздрукована довідка є обов'язковим документом для допуску здобувача вищої освіти – автора письмової роботи до захисту.

Після отримання результатів перевірки роботи науковий керівник приймає рішення про допуск письмової роботи до попереднього захисту або про доопрацювання її студентом.

4. Допуск до перегляду результатів перевірки усіх письмових робіт мають: ректор, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, декани факультетів.

5. Технічна підтримка здійснюється відділом функціонування та удосконалення навчальних обслуговуючих програм.

ДОВІДКА
про перевірку дипломної роботи (проекту)
на наявність плагіату

Автор роботи:

Назва роботи:

Факультет:

Напрямок (спеціальність):

Науковий керівник:

Додано в базу даних:

Результати перевірки:

Максимальний збіг з одним документом:

Помилоч у документі:

Наявність у документі		Сумарний збіг по базі даних	
Символи	Лексеми	Символи	Лексеми

Висновок: **Плагіат не виявлено**

Завідувач відділу
функціонування та удосконалення
навчальних обслуговуючих програм

Дата: